

Erasmus 2010/2011-es tanév Carlow, Írország

Bevezető

Ez a dokumentum tartalmazza azokat az információkat, hasznosnak tartott tanácsokat és említésre méltó tapasztalatokat, amiket a 2010/2011-es tanév alatt az International Business 3. és 4. tanév elvégzése alatt szereztünk Carlow, Írországban. A lent leírtakban változások léphetnek fel a következő tanévek során, valamint az egyéni igények és szükségletek terén is különbségek lehetnek, ahogyan az előző években kint lévő hallgatók igényrendszeres és tapasztalatai is különböztek a mieinktől.

Carlow, Írország

Írország Nyugat-Európa EU-s tagállama, ahova a Schengeni egyezmény következtében magyaroknak nem szükséges az útleveél kiváltása. Valutájuk euró. Egy közel 4,5 millió lakosú országról van szó, fővárosa Dublin, ahol 1-1,5 millióan laknak. A népsűrűség alacsony, közbiztonság kiváló. Nemzetiségek közül az arab, a kínai és az afrikai képviselteti magát nagyobb arányban, és ezek a számarányok Carlow városára is igazak. Írország hivatalos nyelve az angol és az ír. Közlekedési tábláktól hivatalos leveleken keresztül mindenhol megtalálható az angol mellett az ír nyelven íródott szövegek is. A mindennapokban használt nyelv az angol, egy jellegzetes ír tájszóvalással.

Az ország időjárása csapadékos, hőmérséklete szeptemberben nappali 20, éjszakai 0 fok környékén volt. A tél közeledtével a nappali hőmérsékletek csökkentek, az éjszakai ritkán ment nulla fok alá. Havazás egyszer volt, 2 hétig, november végétől december elejéig, akkor viszont megállt az élet, oktatási szünetet rendeltek el, ekkor -10°C volt.

A tömegközlekedés a magyarországi színvonalhoz hasonló. Carlow - Dublin távolságot, ami körülbelül 80 km, a busz közel két óra alatt teszi meg. A vonatközlekedés sem sokkal jobb. Két busztársaság közül lehet választani, az egyik a *J. J. Kavanagh*, a másik pedig a *Bus Éireann*.

Carlow megyeszékhely, de elég kis város. A város központjától a város határa körülbelül 30 perc sétát jelent, de a fontosabb létesítmények a város szívében találhatóak, kivéve az egyetem, ami körülbelül 15 perc sétát jelent. Városon belüli tömegközlekedés egyáltalán nincs. A várost egy folyó választja ketté, a város nyugati részén főleg lakások vannak. A keleti részén ugyanúgy lehet szállást találni, ezen kívül itt vannak a bevásárlóközpontok, mozi, pub-ok, night club-ok, posta és az IT Carlow is.

Oktatási és osztályzási különbségek

Első félév: szeptember elejétől december 20ig. Második félév: január első teljes hetétől április közepéig, záróvizsga-időszak: május elejétől végéig.

Az oktatási rendszer nagymértékben különbözik a magyarországi rendszertől. Az év végi osztályzatok két részből épülnek fel. Az év folyamán szerzett osztályzatok, valamint az év végi vizsgáknak a súlyozott átlaga adja a végeredményt. Tantárgyanként változó, hogy az évközi jegyek mennyi pontot érnek. *Példa: Az évközben megszerezhető pontok értéke 30, azaz félévente 15 pont. Az év végi vizsga (100-30 =) 70 pontot ér. Ha az első félévi 15 pontból 50%-ot sikerül elérni, a második félévben 70%-ot, majd az év végi vizsgán 40%-ot, akkor a tantárgyon elért osztályzat 46% (7,5+10,5+28).*

Az értékelési határok is különböznek a magyarországitól:

<u>Értékelés</u>	<u>Megnevezés</u>	<u>Rövidítés</u>
70% and above	First Class Honours	(1 st)
60-69%	Second Class Honours, Upper Division	(2.1)
50-59%	Second Class Honours, Lower Division	(2.2)
40-49%	Third Class Honours	(3 rd)
39% and under	Fail.	

Fontos megjegyezni, hogy a 70% megszerzéséhez a leadott tananyag teljes visszaadása szükséges. A 70% feletti osztályzatért sok egyéni munkát kell csinálni, és más példákkal kell alátámasztani az órákon leadott tananyagot. Az írországi munkavállaláshoz legalább 2.1-es diploma szükséges. A harmadéves diploma csak a kis és közepes méretű cégekhez való jelentkezéshez elég, a nagyobb cégekhez a negyedéves diploma kell. A diploma értéke a tantárgyak év végi egyenes arányú osztályzásának az arányából származik.

Az első óra 9 kor kezdődik, 45 perces tanórák vannak, az utolsónak 17 kor van vége. 6 tantárgy van párhuzamosan oktatva, tantárgyanként 3 tanórával hetente, így 18 tanóra van egy héten.

Az oktatás sokkal gyakorlatiasabb, csoportmunka központú, nincsenek különválogatva az előadások és gyakorlatok. Tantárgyanként más csoportosztás van, így időnként nehéz megszervezni, hogy a csoport-találkozók ne ugyanabban az időpontban legyenek.

International. Business Y3

A harmadéven 4 fő tantárgy van és 2 választható tárgyat kell felvenni az egyik kötelezően választható, a másik pedig 3 tárgy közül kell felvenni egyet. Minden tantárgy félévente 5 kreditet érnek, így az egész éves oktatás 60 kreditet jelent.

A fő tárgyak: Organization Behaviour, International Marketing, Business Finance, International Business Culture. A kötelezően választható tárgy az English Business.

International Business Y4

A negyedéven 4 fő tantárgy van és 2 választható tárgyat kell felvenni az egyik kötelezően választható, a másik pedig 3 tárgy közül kell felvenni egyet. Minden tantárgy félévente 5 kreditet érnek, így az egész éves oktatás 60 kreditet jelent.

A fő tárgyak: ABS (üzleti szimuláció, ez felel meg a szakdolgozatnak), Services Marketing, Strategic Management, International Economics, Internationalisation of Business, E-business.

Carlow

Bankszámla, és kapcsolattartás

Ingyenesen lehet AIB banknál folyószámlát nyitni, ha megvan a diákigazolvány. Az iskola területén van fiókjuk, de e-bank szolgáltatással is elérhető a számla.

Egy ír telefonkártya megvásárlását ajánlom. Három szolgáltató közül lehet választani, és mindegyik, havonta párszáz belföldre küldhető ingyen web-sms-t is ad ajándékba.

Kinti kapcsolattartásra az Erasmusos diákok a Facebookot használták. Gyors, egyszerű. Érdekes a lakótársakat az IT Carlow Facebook oldalán található Erasmus fórumon már előre felkeresni, és az kapcsolatokat már ott építeni.

A magyarországi családtagokkal illetve barátokkal/barátnőkkel való kapcsolattartásra érdemes a Skype illetve a Skype-Out használata.

Munkavállalás

Carlowban a munkavállalás közel lehetetlen. Az ország amúgy is nagyobb munkanélküliségtől szenved, és az íreket helyezik előtérben a munkaadók munkavállalásnál. Nagy szerencse és jól megírt önéletrajz szükséges ír referenciaszemélyek megjelölésével. Senki se számítson/alapozzon arra, hogy kint munkát fog találni.

Szállás

A szállások ára nagymértékben függ a házban lévő szobák számától, a városon belüli elhelyezkedéstől és a ház felszereltségétől. Havonta 300-400 euróra kell számolni egy szoba bérlésére, valamint az arányosan leosztott számlákkal növekszik ez az összeg. Ensuite szobák ára drágább, ez abban különbözik, hogy itt a szobához tartozik külön fürdő és mosdó. Az áram hozzávetőlegesen 5 euró hetente fejenként, vízdíj nincs, internet min. 34 euró lakásonként (*nagyobb csomag értelemszerűen drágább, UPC a szolgáltató*), a fűtésnél a számlázás függ a fűtés módjától, ami lehet gázos vagy olajos. Fűtésre (*gáz*) körülbelül 50-60 eurót fizettünk havonta, fejenként. Így a rezsik körülbelül 100 euró volt. Kaució a szoba egyhavi bérleti díja, ami részben vagy teljesen visszajár. Minél több ember lakik ugyanban a lakásban annál aránytalanabb és igazságtalanabb a költségmegosztás, hiszen nehéz követni a tényleges fajlagos fogyasztást. Ír, francia, ázsiai és/vagy afrikai lakótársakkal való összeköltözést érdemes kerülni. Ajánlott a német és a holland.

Étkezés

Az iskola területén található menza, egy főétel 4,95 / 5,50 euró, napi szinten változatos, heti szinten ismétlődő fogásokról van szó. Ezen kívül a városban találhatóak éttermek (*20-30 euró / főétel*), gyorséttermek (*5-10 euro / menü*). Gazdaságosabb viszont a bevásárlások és az otthoni főzések. Bevásárlásra a város szívében található SuperQuinn bevásárló lánc ajánlott, ami közel olyan árban van, mint az itthon is megtalálható kereskedelmi láncok (*Tesco, Lidl, Aldi*) írországi kirendeltsége, viszont az ár/minőség/mennyiség szempontjából sokkal jobban megéri ott vásárolni hústerméket, zöldséget, gyümölcsöt. Olykor az előre csomagolt márkás termékek között is különbség volt, pl ugyanazzal a márkánévvel ellátott előre csomagolt szeletelt sonka jobb minőségű volt a SuperQuinn-ből.

Pub / Night Club

A pub-ok jórészt délelőtt már nyitva vannak, többségüknek van konyhája, és este 11 óráig vannak nyitva. A night clubok este 10 körül nyitnak, és hajnali 2-3 fele zárnak. A szórakozóhelyen vagy étteremben vásárolt alkoholok körülbelül 5 euróba kerülnek, függetlenül a márkától és a típustól. Így egy korsó sörért megközelítőleg ugyanannyit kell fizetni, mint 4 cl töményért.

IT Carlow

Könyvtár: Egy minden nap zsúfolt, zajos, jól felszerelt iskolai könyvtárról van szó. Számítógépek százai, 3 szinten, scannelési és nyomtatási lehetőséggel, a szokványos könyvtári funkciókon felül. A könyvtárból elérhető egy Datamonitor nevű adatbázis, ahol minden kategória szerint megtalálható cikkekkel lehet az órákon elhangzott tananyagot kiegészíteni. A Datamonitor az iskola legértékesebb része, folyamatos használata a 70% feletti osztályzás alapfeltétele.

Blackboard: röviden az ottani Neptun rendszer. Van külön e-mail része is. Az oktatók rendszeresen használják a tanórákon leadott prezentációk megosztására, valamint a hallgatókkal való kapcsolattartásra, osztályzatok megosztására.

Sport: Az iskola rendelkezik konditeremmel, valamint több tucat sportolási lehetőséggel is kecsegtet. A kondi éves díja 50 euró, az iskola területén megrendezett sportokért 5-10 eurót kell fizetni éves szinten (pl.: *box, foci, kosár, floorball, stb*), az iskola területén kívüliek alkalmanként 10-20 euróért űzhetők (pl.: *lovaglás, túrázás*), ami benne foglalja az utaztatás árát is.

Erasmus / ITCSU szervezések

Az Erasmus iroda és az ITCSU (*ottani hők – IT Carlow Student Union*) a tanév folyamán rendszeresen szervez különböző programokat, buszos túrákat, mozizást. Érdemes feliratkozni az ITCSU rendezvényekre (*5 euro éves díj*).

Ajánlott / Tanácsolt dolgok, azaz hogyan csinálnánk, ha újra mehetnénk

Ha újra kimehetnék a meglévő tapasztalataimmal, akkor már a nyáron lefoglalnám a Malév return repülőjegyet, és nem próbálnék spórolni a fapados járatokkal, mert a végösszegben csak ráfizetéssel jövök ki. Augusztus végétől december végéig, majd a második jegyet január elejétől május végéig foglalnám. Nem érdemes karácsonyra és az újévre kint maradni, mert senki nem teszi ezt, és az egyetemváros szinte teljesen üres lesz. A várost GoogleMaps révén teljesen fel lehet fedezni. Teljes ráközelítéssel érdemes „körbe sétálni”, az „élőképes” nézettel részben meg lehet ismerni a helyet.

A három órás repülést követően a dublini megérkezésnél közvetlen J. J. Kavanagh buszjáratral 2 órás zötykölődéssel el lehet jutni Carlowba, más közvetlen csatlakozás nincs. Érdemes pár éjszakát Bed&Breakfast-ben (*B&B*) eltölteni és ezalatt az idő alatt feltérképezni és megismerni a kisvárost, megtapasztalni a távolságokat és megnézni az összes lehetséges albérletet. Ha valaki a *River Bank Apartment*-ben szeretne lakni, és

ezt előre eltervezte, akkor oda hamarabb jelentkezési lapot kell beadni. Ez a szállás drágább, de benne foglalja a rezsit nagyobbik részét.

A kiutazás és a város gyors megismerése után egyszerűen lehet jó szállást találni, ha az ember még augusztus végén kiutazik. Minél közelebb van a szeptember annál nagyobb az esélye annak, hogy a jó ár/érték arányú szállásokat valaki más fogja kibérelni. Viszont augusztus 25 előtt nem érdemes kiutazni, mert akkor még többségben nem üresek a lakások, így nem nagyon lehet beköltözni.

A első pár hetet érdemes az Erasmusos diákok megismerésével tölteni (*házibulik, Erasmus/ITCSU utazások, sport és pub rendezvények*), hiszen érdemi oktatás szeptember közepéig nem lesz. Szeptember elején van a regisztrációs hét, ahol kiadják a diákigazolványt és elkészül az iskolai elektronikus azonosító is a Blackboard-hoz.

Érdemes az évközi jegyek magasabb osztályzásának a megszerzésére nagyobb hangsúlyt fektetni, hiszen ezek a vitt pontok aranyat fognak érni az év végi vizsgán, valamint lényegesen könnyebb jobb osztályzatot szerezni évközben, mint az év végi vizsgákon.

A könyvtárat nem csak a Datamonitor miatt érdemes használni, hanem ingyenes internet elérhetőség is van, a bent lévő PC-k vagy a bevitt laptopon keresztül egyaránt (*közösségi oldalak korlátozásával / ideiglenes blokkolásával*), nagyon kedvező nyitva tartással és az oktatáshoz szükséges könyveket is ingyen ki lehet kölcsönözni, így nem szükséges tantárgyanként megjelölt 40-60 eurós irodalom megvásárlása.

A tanévválasztás elég fontos. Ajánlott a negyedik tanév felvétele a megfelelő angoltudás esetén (*minimum felsőfok*). A harmadik tanévre a középfok is elegendő, hiszen itt annyira nem zsúfolt a tanmenet. A tananyag teljesíthető mindkét szinten, viszont a negyedévre sokkal biztosabb angol nyelvtudás szükséges a tantárgyanként heti szinten folyamatos beadandók és prezentációk miatt, hiszen ha a megírásoknál nem csak a tananyagra, hanem az angol nyelv ismereteinek befoltozására is időt kell fektetni, akkor nagy esély van a 40% alatti osztályzatok hazavitelére folyamatos tanulás és szabadidő feláldozása mellett. Harmadévnél alacsonyabb osztályt nem érdemes választani, mert ott már nem jár a tanév elvégzése után a diploma.

A teljes tanévre szállástól, utazáson keresztül, a korlátok között tartott költségek mellett étkezést és szórakozást is beleértve minimum szükséges körülbelül 12.000 euró költőpénz a 9 hónapos írországi tanulmányokra, ajánlottabb a 15.000 eurós kerettel

rendelkezni. Természetesen ez az összeg nagymértékben redukálható, de akkor a közösségi életet, a normális táplálkozást, a szórakozást teljesen vagy nagy részben fel kell áldozni. Ebben az esetben egy 8-9,000 eurós keret is elég.

Napi 10-15 eurót kell érkezésre szánni, az egyetemi menzát kiegészítő főzésekkel. Az ír élelmiszerárak a magyarországinak körülbelül a kétszerese, alkoholt tartalmazó termékek a háromszorosa.

Rövid egyéni vélemény-összegzés

Megéri belevágni mind befektetés mind élettapasztalat szempontjából egyaránt! Költséges, de életre szóló élmény, amit ha kihagysz, soha nem fogod bepótolni. Ha lehetne, holnap felülnék az első gépre és újra kint töltenék 9 hónapot.

Hasznosabb linkek:

J.J.Kavanagh: <http://www.jjkavanagh.ie/images/Waterford-Dublin.pdf>

IT Carlow: <http://www.itcarlow.ie/>

Library: <http://www.library.itcarlow.ie/>

Blackboard: <https://blackboard.itcarlow.ie/webapps/login/>

Datamonitor: <http://www.library.itcarlow.ie/screens/dbases2.html>

Street view map of Carlow (in 360°):

http://maps.google.hu/maps?f=q&source=s_q&hl=en&geocode=&q=carlow+ireland&aq=&sll=47.15984,19.500732&sspn=3.936651,10.821533&ie=UTF8&hq=&hnear=Carlow,+County+Carlow,+Ireland&ll=52.83508,-6.929939&spn=0,0.002642&t=h&z=19&layer=c&cbll=52.83508,-6.929939&panoid=YCnRF0lYtldZGLM6uorYiw&cbp=12,58.622957999999926,,0,0